

labiis, et manibus, atque aliis extrinsecus adhibitis ornamentis, nimirum auro et gemmis distinctis monilibus, et cæteris hujusmodi, quæ singillatim sensus modo recolare non potest.

Sed cælestis amor patriæ respondet :

Si te ista quæ sub cælo sunt, adeo placent, cur non magis ea quæ in cælo sunt, te oblectant? Si carcer a te tanti æstimatur, patria, civitas, et quanta est? Si talia sunt quæ colunt peregrini, qualia sunt ea quæ possident filii? Si mortales et miseri in vita hac taliter sunt dilati: immortales et beati qualiter sunt in alia remunerandi? Quapropter amor præsentis sæculi, in quo nullus ita nascitur ut non moriatur, protinus recedit, ut amor futuri, in quo sic omnes vivificantur, ut deinceps non moriantur, succedit: ubi nulla adversitas turbat, nulla necessitas angustat, nulla molestia inquietat, sed perennis lætitia regnat. Sed quæres quid ibi sit, ubi tanta et talis beatitudo persistit. Aliter dicere nemo potest, nisi quia quidquid boni est, ibi est: et quidquid mali est, nusquam ibi est. Quod, inquis, bonum illud est? Quid me interrogas? A propheta et Apostolo explicatum est: «Oculus, inquit, non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt quæ præparavit Deus iis qui diligunt illum (Isa.

LXIV, 4; I Cor. II, 9). Ad hanc felicitatem multis sæculi divitiis constipatus David anhelabat, cum diceret: «Quid enim mihi est in cælo: et a te quid volui super terram (Psal. LXXII, 25).» Multis et regalibus, dapibus et voluptatibus aliis abundabat, et nihilominus clamabat: «Satiabor cum apparuerit mihi gloria tua (Psal. XVI, 15),» et rursus: «Sativit anima mea ad Deum fortem vivum, quando veniam et apparebo ante faciem Dei (Psal. XLI, 3).» rursusque: «Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est (Psal. CXIX, 5).» Hinc et Paulus apostolus: «Desiderium, inquit, habeo dissolvi, et cum Christo esse multo melius (Philipp. I, 23).» His itaque decursis, quanquam multa prætermiserim, tamen, ut mihi videtur, hostis nostri fortia castra, quibus pie viventes in Christo non desinit impugnare, quam breviter demonstravi. Ecce, frater charissime, inter cæteras meas occupationes hunc tibi sermonem nocturnis horis inculta licet venustate, dictavi atque conscripsi: quem quia epistolarum excedere modum cognovi, libellum potius de vitiorum virtutumque conflictu nuncupare malui: in quo si ædificationis aliquid repereris, et aliis ipsum legendum tradere curabis.

LIBRI DUO

DE VOCATIONE GENTIUM.

(*Exstant, nova et accuratiore editione donati, inter opera Prosperi Aquitani. Vide tom. LI, col. 639.*)

DE MORIBUS BRACHMANORUM.

Habetur hic tractatus ms. in tribus celeberrimis Italiæ bibliothecis, Vaticana, Mediolanensi, et Medicæa sub nomine B. Ambrosii Mediolanensis episcopi: cujus tamen non esse, tum ex aliis dubitari potest, tum ex differentia styli, qui a gravitate Ambrosii, ab elegantia et acumine verborum cum venustate conjuncta longe distare videtur. Sed cum in vetustis libris nomen ipsius, nescio qua occasione, sortitus jam sit, a nobis in hac editione additus est inter alia opuscula incerta, quæ huic sancto doctori tribuenda sint, necne, sinceri lectoris judicio relinquimus. Opus certe ipsum non admodum expositum fatemur. Vel fortasse Ambrosius (si illius dicendus est auctor) Palladio Græco homini scribens; linguæ Latinæ purum erudito, et adhuc juveni (is enim est, ut conjicitur, qui postea Hibernorum episcopus fuit ordinatus), ut ejus capacitati se accommodaret, magis aperto et communiore sermone usus est.

Desiderium mentis tuæ, Palladi, quæ immenso sapientiæ amore incensa, nova semper discere optat, novum etiam arduumque opus efficere nos compellit, id vero est Brachmanorum patriam consuetudinem, vitamque recensere. Ego quippe cum neque ipsos, neque ipsorum viderim loca (longo enim terrarum spatio a nostra Europa sunt sejuncti), ea tibi dumtaxat quæ ab aliis audivi, et quæ a scriptoribus desumpsi, enarrare tentabo. Brachmani a nonnullis gymnosophistæ, a quibusdam philosophi seu sapientes Indorum appellantur (Strabo. I. XV Geo-

graphiæ). Habitant autem juxta Gangem, fluvium totius Indiæ maximum (Q. Curtius, lib. VIII). Hic vero Ganges ille est quem Scripturæ sanctæ Phison appellant, et unus de quatuor qui e paradiso exire perhibentur (Gen. II). Primum igitur Musæus frater noster Dolenorum episcopus, mihi retulit, quod ipse aliquot ante annos ad Indias, Brachmanos visendi studio profecturus, Sericam fere universam regionem peragravit; in qua refert arbores esse quæ non solum folia, sed lanam quoque proferunt tenuissimam, ex qua vestimenta conficiuntur, quæ